

Prečišćeni tekst Zakona o efikasnom korišćenju energije obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o efikasnom korišćenju energije ("Službeni list Crne Gore", br. 057/14 od 26.12.2014),
2. Ispravka Zakona o efikasnom korišćenju energije ("Službeni list Crne Gore", br. 003/15 od 21.01.2015), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O EFIKASNOM KORIŠĆENJU ENERGIJE

("Službeni list Crne Gore", br. 057/14 od 26.12.2014, 003/15 od 21.01.2015)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se način efikasnog korišćenja energije, mjere za poboljšanje energetske efikasnosti i druga pitanja od značaja za energetske efikasnost u finalnoj potrošnji.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na energetske efikasnost postrojenja za proizvodnju, prenos i distribuciju energije.

Energetska efikasnost

Član 2

Efikasnim korišćenjem energije u smislu ovog zakona smatra se povećanje stepena energetske efikasnosti u finalnoj potrošnji.

Energetska efikasnost iz stava 1 ovog člana je odnos između utroška energije i ostvarenog učinka u uslugama, dobrima ili energiji.

Mjere energetske efikasnosti

Član 3

Mjere energetske efikasnosti, u smislu ovog zakona su:

- radnje i aktivnosti kojima se postiže poboljšanje energetske efikasnosti, a koje se mogu provjeriti, izmjeriti ili procijeniti;
- proizvodnja električne, odnosno toplotne energije korišćenjem obnovljivih izvora energije, pod uslovom da se proizvedena električna, odnosno toplotna energija koristi za sopstvene potrebe;
- edukativne ili informativne aktivnosti u cilju jačanja svijesti pravnih i fizičkih lica o značaju, efektima i mogućnostima za unapređenje energetske efikasnosti.

Značenje izraza

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) energija je električna energija, toplota i energenti koji su u prometu, prirodni gas (uključujući tečni prirodni gas), tečni naftni gas, goriva za grijanje i hlađenje, ugalj, goriva za transport, osim goriva za vazduhoplove i plovne objekte i biomasa;
- 2) poboljšanje energetske efikasnosti je povećanje efikasnosti korišćenja energije u finalnoj potrošnji kao posljedica tehnoloških promjena, promjena u upravljanju ili promjena u ponašanju potrošača energije;
- 3) ušteda energije je smanjenje potrošnje energije utvrđeno mjerenjem ili procjenom potrošnje prije i poslije primjene mjera za poboljšanje energetske efikasnosti, uz usklađivanje sa spoljnim uslovima koji utiču na potrošnju energije;
- 4) finalna potrošnja energije predstavlja energiju isporučenu krajnjim kupcima u industriji, saobraćaju, domaćinstvima, uslugama i poljoprivredi koja se koristi u energetske svrhe;
- 5) energetske subjekat je privredno društvo, pravno lice ili preduzetnik koji obavlja djelatnost proizvodnje, prenosa, distribucije ili snabdijevanja energijom;

- 6) distributer energenata je energetska subjekat koji vrši distribuciju (promet i transport) energenata kupcima i objektima za distribuciju energenata;
- 7) operator distributivnog sistema je energetska subjekat koji obavlja djelatnost distribucije električne energije, odnosno gasa i koji je odgovoran za pouzdano funkcionisanje, upravljanje, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području;
- 8) snabdjevač energijom je energetska subjekat koji prodaje električnu energiju, gas (tečni prirodni gas i tečni naftni gas) ili toplotu krajnjim kupcima;
- 9) krajnji kupac je fizičko ili pravno lice koje kupuje energiju za sopstvenu potrošnju;
- 10) zgrada je objekat koji se sastoji od građevinske konstrukcije, instalacija, ugrađene opreme i prostora u kome se koristi energija u skladu sa namjenom zgrade;
- 11) sistem za klimatizaciju je sistem kojim se obezbjeđuje kontrola vlažnosti, temperature i kvaliteta vazduha u cilju stvaranja željenih uslova komfora u objektu;
- 12) kotao za grijanje je uređaj u kome se zagrijava fluid toplotom oslobođenom u procesu sagorijevanja energenta ili transformacijom električne energije u toplotu;
- 13) distributer proizvoda koji utiču na potrošnju energije je trgovac na malo ili drugo pravno ili fizičko lice koje te proizvode prodaje, iznajmljuje ili izlaže radi prodaje krajnjim korisnicima;
- 14) dobavljač proizvoda koji utiču na potrošnju energije je ovlašćeni zastupnik proizvođača registrovan u Crnoj Gori, uvoznik ili drugo pravno ili fizičko lice koje te proizvode stavlja na tržište;
- 15) eko dizajn je skup uslova koje mora da ispunjava proizvod koji koristi energiju u pogledu zaštite životne sredine u periodu koji obuhvata proces njegovog nastanka, upotrebe i stavljanja proizvoda van upotrebe.

II. PLANIRANJE ENERGETSKE EFIKASNOSTI

Planovi

Član 5

Politika energetske efikasnosti utvrđuje se i sprovodi u skladu sa:

- strategijom razvoja energetike (u daljem tekstu: Strategija) koja se donosi u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike;
- akcionim planom energetske efikasnosti (u daljem tekstu: akcioni plan);
- godišnjim operativnim planom poboljšanja energetske efikasnosti i
- programima i planovima poboljšanja energetske efikasnosti.

Indikativni cilj

Član 6

Planirana ušteda finalne potrošnje energije na nivou Crne Gore izražava se u apsolutnom iznosu u GWh ili ekvivalentnoj jedinici i u procentima u odnosu na prosječnu finalnu potrošnju energije i utvrđuje kao indikativni cilj poboljšanja energetske efikasnosti.

Indikativni cilj poboljšanja energetske efikasnosti utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Indikativni cilj iz stava 1 ovog člana, izračunava se na osnovu metodologije koju utvrđuje organ državne uprave nadležan za poslove energetske efikasnosti (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Akcioni plan energetske efikasnosti

Član 7

Radi ostvarivanja ciljeva i pravaca razvoja energetske efikasnosti utvrđenih Strategijom, Vlada donosi akcioni plan, za period od tri godine.

Akcionim planom naročito se utvrđuju:

- indikativni cilj energetske efikasnosti za period od tri godine u skladu sa indikativnim ciljem iz člana 6 ovog zakona;
- mjere energetske efikasnosti za ostvarivanje indikativnog cilja i način njihovog sprovođenja;
- dinamika sprovođenja mjera za ostvarivanje indikativnog cilja;
- ocjena ostvarivanja indikativnog cilja iz perioda koji prethodi akcionom planu; i

- procjena sredstava potrebnih za sprovođenje planiranih mjera, izvore i način njihovog obezbjeđivanja.

Sprovođenje akcionog plana prati Ministarstvo i izvještaj o njegovom sprovođenju dostavlja Vladi, najkasnije do 30. juna tekuće, za prethodnu godinu.

Stepen realizacije indikativnog cilja vrši se na osnovu metodologije za utvrđivanje postignutih ušteda koju utvrđuje Ministarstvo.

Sredstva za sprovođenje akcionog plana iz stava 2 alineja 5 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore i drugih izvora u skladu sa zakonom.

Poboljšanje energetske efikasnosti u državnim službenim zgradama

Član 8

Službene zgrade u državnoj svojini koje koriste državni organi moraju ispunjavati minimalne zahtjeve energetske efikasnosti u skladu sa članom 26 stav 6 ovog zakona.

Ministarstvo u saradnji sa organom uprave nadležnim za poslove imovine priprema predlog plana rekonstrukcije službenih zgrada iz stava 1 ovog člana.

Plan rekonstrukcije iz stava 2 ovog člana donosi Vlada za period od tri godine.

Zgrade i dinamika realizacije mjera iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Vlade.

Godišnji operativni plan poboljšanja energetske efikasnosti

Član 9

Godišnji operativni plan poboljšanja energetske efikasnosti donosi Vlada.

Godišnjim operativnim planom poboljšanja energetske efikasnosti u skladu sa Strategijom i akcionim planom naročito se utvrđuju:

- mjere energetske efikasnosti za objekte u državnoj svojini kojim upravljaju nadležni organi državne uprave i objekte koje koriste javne službe čiji je osnivač država;
- mjere energetske efikasnosti za rekonstrukciju službenih zgrada u skladu sa planom iz člana 8 stav 3 ovog zakona;
- dinamika i način sprovođenja mjera i
- sredstva potrebna za sprovođenje mjera, izvori i način njihovog obezbjeđivanja.

Organi državne uprave koji upravljaju objektima u državnoj svojini pripremaju godišnje planove poboljšanja energetske efikasnosti za objekte kojima upravljaju i za objekte koje koriste javne službe čiji je osnivač država i dostavljaju ih Ministarstvu najkasnije do 1. marta tekuće godine.

Javnim službama iz st. 2 i 3 ovog člana smatraju se: javne ustanove, Univerzitet Crne Gore, privredna društva i pravna lica koja vrše poslove od javnog interesa, državni fondovi i drugi organi i organizacije, za koje se naknada za troškove energije obezbjeđuje iz budžeta Crne Gore.

Ministarstvo provjerava usklađenost dostavljenih planova iz stava 3 ovog člana sa akcionim planom i priprema godišnji operativni plan poboljšanja energetske efikasnosti koji dostavlja Vladi na usvajanje, najkasnije do 1. aprila tekuće godine.

Sredstva za sprovođenje godišnjeg operativnog plana iz stava 5 ovog člana, obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore i drugih izvora u skladu sa zakonom.

Izvještaj o sprovođenju godišnjeg operativnog plana poboljšanja energetske efikasnosti

Član 10

Organ državne uprave iz člana 9 stav 3 ovog zakona, najkasnije do 1. marta tekuće, za prethodnu godinu, podnosi Ministarstvu izvještaj o realizaciji aktivnosti za koje je bio zadužen godišnjim operativnim planom poboljšanja energetske efikasnosti.

Na osnovu dostavljenih izvještaja o sprovođenju plana iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo sačinjava izvještaj o sprovođenju godišnjeg operativnog plana poboljšanja energetske efikasnosti koji dostavlja Vladi na usvajanje, najkasnije do 1. aprila tekuće, za prethodnu godinu.

Program poboljšanja energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave

Član 11

Program poboljšanja energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave u skladu sa Strategijom i akcionim planom donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave za period od tri godine.

Program iz stava 1 ovoga člana sadrži:

- 1) predlog mjera energetske efikasnosti na području jedinice lokalne samouprave koji obuhvata:
  - plan adaptacije i održavanja zgrada koje za obavljanje djelatnosti koriste organi lokalne samouprave i javne službe čiji je osnivač lokalna samouprava, sa ciljem poboljšanja energetske efikasnosti;
  - planove unapređenja sistema komunalnih usluga (javna rasvjeta, vodosnabdijevanje, upravljanje otpadom i dr.) i saobraćaja radi poboljšanja energetske efikasnosti;
  - specifične mjere energetske efikasnosti u zgradama koje su zaštićene kao kulturno dobro i sl.;
  - druge mjere energetske efikasnosti koje će se sprovesti na području lokalne samouprave;
- 2) dinamiku i način sprovođenja mjera energetske efikasnosti i
- 3) sredstva potrebna za sprovođenje programa, izvore i način njihovog obezbjeđivanja.

Usklađenost programa poboljšanja energetske efikasnosti sa akcionim planom

Član 12

Jedinica lokalne samouprave dostavlja predlog programa poboljšanja energetske efikasnosti Ministarstvu radi davanja mišljenja o usklađenosti sa akcionim planom.

Prilikom usvajanja programa poboljšanja energetske efikasnosti razmatra se i mišljenje Ministarstva.

Finansiranje mjera energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave

Član 13

Finansiranje mjera energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave može se obezbijediti iz budžeta Crne Gore za mjere iz programa poboljšanja energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave koji je usklađen sa akcionim planom.

Pojedine mjere energetske efikasnosti jedinica lokalne samouprave može da finansira iz sopstvenih izvora i ako nijesu utvrđeni programom poboljšanja energetske efikasnosti, pod uslovom da nijesu u suprotnosti sa akcionim planom.

Plan poboljšanja energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave

Član 14

Radi sprovođenja programa poboljšanja energetske efikasnosti iz člana 11 ovog zakona, jedinica lokalne samouprave donosi godišnji plan poboljšanja energetske efikasnosti kojim se naročito utvrđuju:

- mjere energetske efikasnosti čije sprovođenje se planira;
- dinamika i način sprovođenja mjera i
- sredstva potrebna za sprovođenje mjera i način njihovog obezbjeđivanja.

Plan poboljšanja energetske efikasnosti iz stava 1 ovog člana jedinica lokalne samouprave donosi najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Izveštaj o sprovođenju plana poboljšanja energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave

Član 15

Izveštaj o sprovođenju plana poboljšanja energetske efikasnosti, jedinica lokalne samouprave podnosi Ministarstvu najkasnije do 1. marta tekuće, za prethodnu godinu.

Uz izveštaj o sprovođenju plana iz stava 1 ovog člana, dostavlja se i plan poboljšanja energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave.

Plan poboljšanja energetske efikasnosti velikog potrošača

Član 16

Privredno društvo čija je pretežna djelatnost u proizvodnom sektoru, sektoru trgovine i usluga i čija ukupna godišnja potrošnja primarne energije prelazi 10.000 MWh (u daljem tekstu: veliki potrošač) dužan je da utvrdi godišnji plan poboljšanja energetske efikasnosti velikog potrošača u skladu sa akcionim planom.

Veliki potrošač je dužan da plan poboljšanja energetske efikasnosti iz stava 1 ovog člana dostavi Ministarstvu najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Izveštaj o sprovođenju plana za poboljšanje energetske efikasnosti iz stava 1 ovog člana veliki potrošač podnosi Ministarstvu, najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu.

Potrošač energije čija godišnja potrošnja energije dostigne nivo, odnosno veliki potrošač čija se potrošnja energije smanji ispod nivoa iz stava 1 ovog člana, dužan je da promjenu potrošnje energije prijavi Ministarstvu u roku od 30 dana, od isteka godine u kojoj je promjena nastala.

Na osnovu prijave iz stava 4 ovog člana, Ministarstvo vodi evidenciju velikih potrošača.

Potrošač energije utvrđuje ukupnu godišnju potrošnju primarne energije iz stava 1 ovog člana u skladu sa metodologijom koja se utvrđuje propisom koji donosi Ministarstvo.

Za potrošača energije koji dostigne nivo potrošnje energije iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo će donijeti rješenje o upisu u evidenciju velikih potrošača i velikom potrošaču naložiti da pripremi plan poboljšanja energetske efikasnosti iz stava 1 ovog člana i preduzme mjere iz člana 22 ovog zakona.

Sadržaj plana za poboljšanje energetske efikasnosti velikog potrošača i izvještaja iz st. 1 i 3 ovog člana utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo.

Bliži sadržaj programa, planova i izvještaja

Član 17

Bliži sadržaj godišnjeg operativnog plana iz člana 9 ovog zakona, programa poboljšanja energetske efikasnosti iz člana 11 ovog zakona, plana poboljšanja energetske efikasnosti iz člana 14 ovog zakona i izvještaja iz čl. 10 i 15 ovog zakona utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo.

Program poboljšanja energetske efikasnosti snabdjevača energijom i distributera energenata

Član 18

Snabdjevač energijom, odnosno distributer energenata dužan je da utvrdi program poboljšanja energetske efikasnosti kod krajnjih kupaca i sprovodi mjere predviđene programom.

Program iz stava 1 ovog člana donosi se za period od tri godine i naročito sadrži:

- mjere za poboljšanje energetske efikasnosti kod krajnjih kupaca;
- dinamiku i način realizacije mjera;
- sredstva potrebna za sprovođenje mjera i način njihovog obezbjeđivanja;
- planirane uštede energije po osnovu realizacije mjera energetske efikasnosti i
- metodologiju za mjerenje ušteda postignutih realizacijom mjera.

Snabdjevač energijom, odnosno distributer energenata dužan je da predlog programa poboljšanja energetske efikasnosti dostavi Ministarstvu radi davanja saglasnosti.

III. MJERE ENERGETSKE EFIKASNOSTI

Obaveze javnog sektora

Član 19

Organi državne uprave, jedinice lokalne samouprave i javne službe čiji je osnivač država, odnosno lokalna samouprava dužni su da upravljaju energijom u objektima ili djelovima objekata koje koriste i za koje se naknada troškova za energiju plaća iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta jedinice lokalne samouprave i da vode informacioni sistem energetske efikasnosti.

Upravljanje energijom iz stava 1 ovog člana obuhvata praćenje i analiziranje potrošnje energije, sprovođenje energetske preglede i sprovođenje mjera energetske efikasnosti.

Subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da upoznaju zaposlene sa mjerama energetske efikasnosti i načinom njihove primjene.

Bliže mjere energetske efikasnosti iz stava 2 ovog člana i smjernice za njihovo sprovođenje utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Javne nabavke roba i usluga

Član 20

Naručilac robe i usluga dužan je da u postupku javne nabavke cijeni energetske efikasnosti roba i usluga i prilikom odlučivanja o izboru ponuđača čije su ponude jednako vrednovane u skladu sa zakonom koji uređuju javne nabavke, prednost da nabavci roba, odnosno usluga kojima se obezbjeđuje viši stepen energetske efikasnosti.

Kupovina ili zakup zgrada

Član 21

Subjekti iz člana 19 stav 1 ovog zakona dužni su da prilikom kupovine ili zakupa službenih zgrada, odnosno djelova zgrada za službene potrebe prilikom odlučivanja o izboru ponuđača čije su ponude jednako vrednovane u skladu sa zakonom koji uređuju javne nabavke, prednost daju zgradama, odnosno djelovima zgrada sa višim stepenom energetske efikasnosti.

Ocjena stepena energetske efikasnosti iz člana 20 stav 1 ovog zakona i stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa metodologijom za utvrđivanje stepena energetske efikasnosti koja se utvrđuje propisom koji donosi Ministarstvo.

Obaveze velikog potrošača

Član 22

Veliki potrošač je dužan da:

- odredi jedno ili više lica odgovornih za upravljanje energijom i o tome obavijesti Ministarstvo;
- sprovodi mjere za efikasno korišćenje energije utvrđene planom poboljšanja energetske efikasnosti iz člana 16 ovog zakona;
- vodi evidenciju o potrošnji energije ukupno i pojedinačno po objektima.

Dostavljanje podataka o godišnjoj potrošnji energije

Član 23

Subjekti iz člana 19 stav 1 ovog zakona iz svog informacionog sistema energetske efikasnosti i veliki potrošači dužni su da podatke o godišnjoj potrošnji energije i o sprovedenim mjerama energetske efikasnosti u objektima ili djelovima objekata za koje plaćaju troškove za isporučenu energiju dostave u centralni informacioni sistem energetske efikasnosti koji vodi Ministarstvo, najkasnije do 1. marta tekuće, za prethodnu godinu.

Sadržaj podataka koji se unose u informacione sisteme energetske efikasnosti iz člana 19 stav 1 ovog zakona, vrste i način unošenja podataka koji se dostavljaju u centralni informacioni sistem iz stava 1 ovog člana i sadržaj centralnog informacionog sistema utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Mjerenje potrošnje energije

Član 24

Snabdjevač energijom dužan je da krajnjem kupcu obezbijedi uređaje za mjerenje potrošnje energije kojima se utvrđuju podaci o stvarnoj potrošnji i periodu potrošnje energije.

Obračun stvarne potrošnje energije vrši se u skladu sa ugovorom o isporuci energije.

Snabdjevač energijom iz stava 1 ovog člana, dužan je da krajnjem kupcu u računu za utrošenu energiju iskaže podatke o:

- cijeni i stvarnoj potrošnji energije;
- potrošnji energije u odnosu na potrošenu energiju u istom periodu prethodne godine;
- potrošnji energije u odnosu na prosječnu potrošnju energije iste korisničke grupe i
- mjestu na kojem se mogu dobiti informacije o mjerama, opremi i uređajima kojima se postiže veći stepen energetske efikasnosti.

Dostavljanje podataka snabdjevača energijom i distributera energenata

Član 25

Snabdjevač energijom i distributer energenata dužni su da Ministarstvu dostave podatke o potrošnji energije, odnosno energenata, najkasnije do 15. februara tekuće, za prethodnu godinu.

Subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da Ministarstvu mjesečno dostavljaju podatke o potrošnji energije, odnosno energenata u objektima koji su u državnoj svojini.

Podaci iz st. 1 i 2 ovog člana obuhvataju prikaz potrošnje energije i energenata i troškova za isporučenu energiju i energente prema strukturi, kategorijama kupaca, vrstama i mjestu potrošnje.

Energetska efikasnost zgrada

Član 26

Projektovanje, građenje i rekonstrukcija, odnosno adaptacija zgrada vrši se na način kojim se obezbjeđuje ispunjavanje minimalnih zahtjeva energetske efikasnosti zgrada u skladu sa vrstom i namjenom zgrada.

Minimalni zahtjevi energetske efikasnosti iz stava 1 ovog člana propisuju se za karakteristike omotača zgrade i tehničkih sistema zgrade uzimajući u obzir optimalni odnos troškova za njihovo ispunjenje i smanjenje potrošnje energije koje se njima postiže.

Specifična potrošnja energije u novim zgradama i zgradama koje se rekonstruišu ne smije biti veća od vrijednosti dozvoljene specifične potrošnje energije.

Specifična potrošnja energije iz stava 3 ovog člana predstavlja odnos energetske svojstva zgrade i odgovarajuće površine objekta.

Energetsko svojstvo zgrade iz stava 4 ovog člana predstavlja izračunatu ili izmjerenu količinu energije koja je potrebna za zadovoljenje potreba energije za grijanje, hlađenje, ventilaciju, toplu vodu i osvjtljenje pri uobičajenom načinu korišćenja zgrade.

Minimalne zahtjeve energetske efikasnosti iz stava 1 ovog člana, dozvoljene vrijednosti godišnje specifične potrošnje energije prema vrstama i namjenama zgrada, metodologiju izračunavanja energetske svojstva zgrada i vrste zgrada na koje se u skladu sa namjenom ne primjenjuju minimalni zahtjevi iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove građevinarstva.

Vršenje energetske pregleda

Član 27

Energetskim pregledom se, na zahtjev naručioca, utvrđuje stanje energetske potrošnje objekta, određuju mjere energetske efikasnosti i isplativost njihove primjene.

Energetski pregled objekta obuhvata prikupljanje podataka o karakteristikama objekta koje utiču na potrošnju energije i utvrđivanje finalne potrošnje energije.

Na osnovu izvršenog energetske pregleda iz stava 1 ovog člana, sačinjava se izvještaj o izvršenom energetske pregledu koji naročito sadrži:

- podatke o potrošnji energije objekta;
- podatke o stepenu usklađenosti karakteristika objekta sa propisanim zahtjevima koji utiču na potrošnju energije;
- procjenu energetske efikasnosti sa indikatorima na osnovu kojih je izvršena procjena;
- predlog mjera za smanjenje potrošnje energije i poboljšanje energetske efikasnosti sa procjenom uštede energije i načinom njenog utvrđivanja;
- procjenu sredstava potrebnih za sprovođenje mjera za poboljšanje energetske efikasnosti i procjenu ekonomske isplativosti tih mjera i
- preporuke za upravljanje energijom u cilju poboljšanja energetske efikasnosti.

Za potrebe vršenja energetske pregleda naručilac energetske pregleda dužan je da obezbijedi raspoložive podatke, tehničku dokumentaciju i druge uslove za nesmetano vršenje energetske pregleda.

Predmet energetske pregleda može biti zgrada sa pripadajućim tehničkim sistemima koji koriste energiju (u daljem tekstu: energetski pregled zgrade) ili sistem za grijanje i sistem za klimatizaciju (u daljem tekstu: redovni energetski pregled sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju).

Izvještaj iz stava 3 ovog člana može da potpiše samo lice iz člana 30 stav 1 alineja 2 i stava 2 ovog zakona, za preglede za koje je ovlašteno.

Energetski pregled zgrade vrši se na način utvrđen metodologijom vršenja energetske pregleda.

Sadržaj izvještaja i metodologiju iz st. 3 i 7 ovog člana i uslove za vršenje energetske pregleda zgrada u zavisnosti od složenosti tehničkih sistema u zgradi utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo.

Redovni energetski pregled sistema

Član 28

Vlasnik sistema grijanja sa kotlovima ukupne nominalne toplotne snage 20 kW i veće dužan je da obezbijedi sprovođenje redovnih energetskeg pregleda sistema za grijanje.

Vlasnik sistema za klimatizaciju nominalne rashladne snage 12 kW i veće dužan je da obezbijedi sprovođenje redovnih energetskeg pregleda sistema za klimatizaciju.

Način i rokovi vršenja redovnih energetskeg pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju, kao i sadržaj izvještaja o izvršenom energetskeg pregledu utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Finansiranje i podsticaji

Član 29

Sredstva za finansiranje projekata i sprovođenje mjera energetske efikasnosti obezbjeđuju se iz: budžeta Crne Gore, budžeta jedinice lokalne samouprave, donacija, kredita i drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Sredstva iz stava 1 ovog člana mogu se obezbijediti i iz izvora finansiranja po osnovu pružanja energetskeg usluga iz člana 49 ovog zakona.

Pravna i fizička lica i preduzetnici koji primjenjuju tehnologije, vrše proizvodnju i stavljaju u promet proizvode koji doprinose poboljšanju energetske efikasnosti ostvaruju poreske, carinske i druge olakšice ili oslobađanja od obaveze plaćanja u skladu sa zakonom, odnosno odlukom jedinice lokalne samouprave.

U cilju promocije i podsticanja primjene mjera energetske efikasnosti Ministarstvo na svojoj internet stranici objavljuje podatke, informacije i preporuke o mjerama za poboljšanje energetske efikasnosti, kao i o mogućim izvorima finansiranja.

IV. DJELATNOST VRŠENJA ENERGETSKOG PREGLEDA

Uslovi za sticanje ovlašćenja za vršenje energetskeg pregleda

Član 30

Ovlašćenje za vršenje energetskeg pregleda zgrada može steći privredno društvo, preduzetnik ili pravno lice koje:

- je registrovano u Centralnom registru privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS) za obavljanje, kao pretežne, jedne od sledećih djelatnosti: projektovanje, građenje, stručni nadzor nad građenjem, revizija projektne dokumentacije i stručne poslove iz oblasti energetike;
- ima na neodređeno vrijeme zaposleno lice sa završenom visokom stručnom spremom elektroenergetske, mašinske, građevinske ili arhitektonske struke sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci na poslovima projektovanja, građenja, stručnog nadzora nad građenjem, revizije projektne dokumentacije, ispitivanja energetskeg postrojenja ili instalacija i koje ima potvrdu o položenom stručnom ispitu za vršenje energetskeg pregleda zgrada (u daljem tekstu: kvalifikovano lice za vršenje energetskeg pregleda zgrada).

Ovlašćenje za vršenje energetskeg pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju može steći privredno društvo, preduzetnik ili pravno lice koje pored uslova iz stava 1 alineja 1 ovog člana ima na neodređeno vrijeme zaposleno lice sa završenom visokom stručnom spremom mašinske struke sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci na poslovima projektovanja, rukovođenja i stručnog nadzora nad ugradnjom termotehničkih postrojenja ili instalacija, ispitivanja energetskeg postrojenja ili instalacija i koje ima potvrdu o položenom stručnom ispitu za vršenje energetskeg pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju (u daljem tekstu: kvalifikovano lice za vršenje energetskeg pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju).

Ovlašćeno lice za vršenje energetskeg pregleda zgrada iz stava 1 ovog člana može da vrši redovne energetske preglede sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju, ako ima zaposleno lice mašinske struke na neodređeno vrijeme koje ima potvrdu o položenom stručnom ispitu za vršenje energetskeg pregleda zgrada.

Radi dobijanja ovlašćenja za vršenje energetskeg pregleda zgrade odnosno energetskeg pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju, privredno društvo, preduzetnik ili pravno lice, podnosi zahtjev za dobijanje ovlašćenja, sa dokumentacijom kojom se dokazuje ispunjenost uslova iz st. 1, 2 i 3 ovog člana.

Sadržaj zahtjeva iz stava 4 ovog člana i dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Ispunjenost uslova iz st. 1, 2 i 3 ovog člana utvrđuje i ovlašćenje za vršenje energetskeg pregleda izdaje Ministarstvo.

Ovlašćenje za vršenje energetskeg pregleda

Član 31

Energetski pregled zgrada i sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju može da vrši privredno društvo, preduzetnik ili pravno lice koje ima ovlašćenje za vršenje energetske preglede (u daljem tekstu: ovlašćeno lice).

Program obuke i stručni ispit

Član 32

Stručni ispiti iz člana 30 stav 1 alineja 2 i stava 2 ovog zakona polažu se na način i prema programu obuke za vršenje energetske preglede zgrada, odnosno energetske preglede sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju koji se utvrđuju propisom koji donosi Ministarstvo.

Potvrdu o položenom stručnom ispitu izdaje ovlašćena organizacija.

Troškove organizacije obuke i polaganja stručnog ispita plaća polaznik obuke.

Sprovođenje programa obuke i stručnog ispita

Član 33

Sprovođenje programa obuke i stručnog ispita može da vrši organizacija koja ispunjava propisane uslove u pogledu kadrova, opreme i prostora.

Uslovi iz stava 1 ovog člana, sadržaj zahtjeva i dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje i ovlašćenje za sprovođenje programa obuke i stručnog ispita izdaje Ministarstvo.

Ovlašćenje iz stava 3 ovog člana izdaje se na period od pet godina.

Ministarstvo će oduzeti ovlašćenje iz stava 3 ovog člana ako je ovlašćenje izdato na osnovu neistinitih i netačnih podataka, ako ovlašćena organizacija prestane da ispunjava propisane uslove, odnosno ako se obuka ne sprovodi prema programu iz člana 32 stav 1.

Registar ovlašćenih lica

Član 34

Registre ovlašćenih lica za vršenje energetske preglede i ovlašćenih organizacija za sprovođenje programa obuke i polaganja stručnog ispita vodi Ministarstvo.

Sadržaj i način vođenja registara iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Strano lice

Član 35

Poslove energetske preglede može da obavlja strano lice koje je za vršenje energetske preglede registrovano u državi sjedištu tog lica i čije kvalifikovano lice za vršenje energetske preglede zgrada i/ili kvalifikovano lice za vršenje energetske preglede sistema za grijanja i sistema za klimatizaciju ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje priznavanje stručnih kvalifikacija odnosno inostranih sertifikata.

Oduzimanje ovlašćenja

Član 36

Ovlašćenje za vršenje energetske preglede Ministarstvo će oduzeti ako:

- se utvrdi da je ovlašćenje izdato na osnovu netačnih i neistinitih podataka;
- ovlašćeno lice obavlja energetske preglede suprotno ovom zakonu;
- kvalifikovano lice za vršenje energetske preglede zgrada ili kvalifikovano lice za vršenje energetske preglede sistema za grijanja i sistema za klimatizaciju, bude osuđeno na безусловnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci;
- ovlašćeno lice prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je steklo ovlašćenje.

Obaveze ovlašćenog lica

Član 37

Ovlašćeno lice dužno je da energetske pregled vrši u skladu sa ovim zakonom, tehničkim propisima i pravilima struke.

Ovlašćeno lice dužno je da vodi evidenciju i čuva izvještaje o izvršenim energetske pregledima najmanje deset godina od dana izvršenog energetske pregleda.

Ovlašćeno lice dužno je da sačini i dostavi godišnji izvještaj o izvršenim energetske pregledima Ministarstvu, do 1. marta tekuće, za prethodnu godinu.

Ovlašćeno lice dužno je da na zahtjev Ministarstva dostavi kopiju izvještaja o izvršenom energetske pregledu, u roku od osam dana, od dana dostavljanja zahtjeva.

Zabrana vršenja energetske pregleda

Član 38

Ovlašćeno lice ne smije da vrši energetske pregled ako je naručilac pravno lice:

- u kojem ovlašćeno lice ima učešće u svojini, odnosno ako naručilac ima učešće u svojini ovlašćenog lica;
- za koje je ovlašćeno lice učestvovalo u izradi projekta, reviziji projekta, građenju i stručnom nadzoru nad građenjem objekta za koji se obavlja energetske pregled;
- u kojem je ovlašćeno lice član organa upravljanja, punomoćnik ili zaposleni i
- u kojem je bračni drug, srodnik u pravoj liniji, a u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva, srodnik po tazbini do prvog stepena, usvojilac ili usvojenik ovlašćenog lica, zaposlen, ima udio, član je organa upravljanja ili njegov punomoćnik.

Ovlašćeno lice ne smije da vrši energetske pregled ako je naručilac fizičko lice:

- za koje je ovlašćeno lice učestvovalo u izradi projekta, reviziji projekta, građenju i stručnom nadzoru nad građenjem objekta za koji se obavlja energetske pregled i
- bračni drug, srodnik u pravoj liniji, a u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva, srodnik po tazbini do prvog stepena, usvojilac ili usvojenik ovlašćenog lica.

V. SERTIFIKOVANJE ZGRADA

Sertifikat o energetske karakteristikama zgrade

Član 39

Na osnovu izvještaja o izvršenom energetske pregledu zgrade ovlašćeno lice izdaje sertifikat o energetske karakteristikama zgrade.

Sertifikat iz stava 1 ovog člana, naročito sadrži:

- referentne vrijednosti specifične potrošnje energije prema namjeni i vrsti zgrade;
- vrijednost specifične potrošnje energije zgrade i
- preporuke mjera za poboljšanje energetske efikasnosti.

Sertifikat iz stava 1 ovog člana izdaje se na period od deset godina.

Ovlašćeno lice koje je izvršilo energetske pregled zgrade dužno je da primjerak izdatog sertifikata dostavi Ministarstvu u roku od osam dana, od dana izdavanja sertifikata.

Registar izdatih sertifikata vodi Ministarstvo.

Metodologiju sertifikovanja zgrada, referentne vrijednosti specifične potrošnje energije prema namjeni i vrsti zgrade, sadržaj sertifikata o energetske karakteristikama zgrade, vrste zgrada koje se ne sertifikuju i sadržaj i način vođenja registra sertifikata o energetske karakteristikama zgrade utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Obaveza sertifikovanja energetske karakteristika zgrada

Član 40

Sertifikat o energetske karakteristikama zgrade dužni su da pribave:

- investitori zgrada koje se grade, odnosno rekonstruišu;
- vlasnici zgrada, odnosno djelova zgrada prilikom prodaje ili davanja u zakup;
- organi državne uprave, jedinice lokalne samouprave i javne službe čiji je osnivač država, odnosno lokalna samouprava za objekte u državnoj svojini kojima upravljaju;

- vlasnici zgrada koje su u funkciji okupljanja većeg broja ljudi, kao što su: hoteli, pozorišta, bioskopske, sportske i izložbene dvorane, tržni centri i sl.

Obaveze investitora

Član 41

Uz zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole investitor je dužan da priloži sertifikat o energetske karakteristika zgrade.

Obaveze vlasnika zgrade

Član 42

Prilikom prodaje ili davanja u zakup zgrade ili njenog dijela, vlasnik je dužan da sertifikat o energetske karakteristika zgrade ili njenog dijela preda kupcu, odnosno stavi na uvid zakupcu.

Izlaganje sertifikata o energetske karakteristika zgrade

Član 43

Subjekti iz člana 40 al. 3 i 4 ovog zakona, dužni su da na vidnom mjestu zgrade postave tablu sa osnovnim podacima iz sertifikata o energetske karakteristika zgrade, u roku od 30 dana od dana izdavanja sertifikata.

Izgled i sadržaj table iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

VI. OZNAČAVANJE ENERGETSKE EFIKASNOSTI PROIZVODA

Proizvodi koji utiču na potrošnju energije

Član 44

Proizvodi koji utiču na potrošnju energije označavaju se oznakom energetske efikasnosti.

Oznaka energetske efikasnosti naročito sadrži:

- podatke o količini energije koju proizvod koristi pri propisanim uslovima rada;
- vizuelni prikaz klase energetske efikasnosti proizvoda i to, od najnižih do najviših vrijednosti energetske efikasnosti za određenu vrstu proizvoda i
- druge podatke o bitnim svojstvima proizvoda i potrošnji resursa neophodnih za rad proizvoda.

Oznaka energetske efikasnosti proizvoda iz stava 1 ovog člana postavlja se na vidnom mjestu na proizvodu izloženom na mjestu prodaje.

Vrste proizvoda koji utiču na potrošnju energije za koje je obavezno označavanje energetske efikasnosti i dinamika obaveznog uvođenja oznaka energetske efikasnosti za različite vrste proizvoda utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Propisom iz stava 4 ovog člana utvrđuju se naročito:

- 1) oblik, izgled i sadržaj oznake energetske efikasnosti;
- 2) oblik i sadržaj tehničke specifikacije sa podacima o proizvodu;
- 3) podaci koje treba da sadrži tehnička dokumentacija, radi utvrđivanja tačnosti informacija sadržanih na oznaci i tehničkoj specifikaciji sa podacima o proizvodu;
- 4) metodologija određivanja klase energetske efikasnosti proizvoda;
- 5) standardi i metode mjerenja koji se primjenjuju za utvrđivanje podataka i informacija sadržanih na oznaci i u tehničkoj specifikaciji;
- 6) bliže mjesto na koje se oznaka postavlja na izloženom proizvodu i način na koji se oznake i/ili informacije pružaju kupcima kada proizvode kupuju ili iznajmljuju putem sredstava komunikacije na daljinu (interneta, kataloga, telemarketinga) ili na drugi sličan način prodaje na daljinu;
- 7) specifičan sadržaj oznake prilikom reklamiranja i
- 8) nivo odstupanja od vrijednosno iskazanih podataka na oznaci i u tehničkoj specifikaciji.

Obaveze proizvođača

Član 45

Proizvođač je dužan da, prije stavljanja na tržište proizvoda iz člana 44 stav 4 ovog zakona izradi tehničku specifikaciju, oznaku energetske efikasnosti i tehničku dokumentaciju, koja obezbjeđuje uvid u tačnost podataka i informacija sadržanih u tehničkoj specifikaciji i oznaci energetske efikasnosti.

Za tačnost oznake energetske efikasnosti i tehničke specifikacije odgovara proizvođač.

Obaveze dobavljača

Član 46

Dobavljač proizvoda iz člana 44 stav 4 ovog zakona dužan je da:

- obezbijedi tehničku specifikaciju i oznaku energetske efikasnosti, u skladu sa ovim zakonom;
- dostavi tehničku specifikaciju i oznaku energetske efikasnosti uz proizvod ili na zahtjev distributera, bez odlaganja i naknade;
- obezbijedi tehničku dokumentaciju za proizvod;
- tehničku specifikaciju za proizvod učini dostupnom u brošuri ili drugom štampanom materijalu koji prati proizvod i
- obezbijedi da tehnički priručnici proizvođača i promotivni materijali o proizvodima kojima se opisuju specifični tehnički parametri proizvoda, u štampanom obliku ili prikazani u vizuelnim medijima, kupcima pruže potrebne informacije o potrošnji energije i klasi energetske efikasnosti proizvoda, na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Obaveze distributera

Član 47

Distributer proizvoda iz člana 44 stav 4 ovog zakona dužan je da:

- kada izlaže proizvod obezbijedi da je oznaka energetske efikasnosti postavljena na način i mjesto određeno u skladu sa ovim zakonom, bez korišćenja drugih oznaka, simbola i opisa koji mogu da izazovu zabluđu kod kupca;
- kupcu stavi na raspolaganje tehničku specifikaciju uz uputstvo ili drugu dokumentaciju koja prati proizvod.

U slučaju prodaje ili iznajmljivanja proizvoda iz člana 44 stav 4 ovog zakona putem sredstava komunikacije na daljinu ili na drugi sličan način prodaje na daljinu, distributer je dužan da kupcu, prije kupovine proizvoda, pruži informacije navedene u oznaci energetske efikasnosti i tehničkoj specifikaciji proizvoda.

Pri oglašavanju određenog modela proizvoda iz člana 44 stav 4 ovog zakona distributer, odnosno dobavljač dužan je da, pri navođenju podataka i informacija o potrošnji energije ili cijene, navede i klasu energetske efikasnosti proizvoda.

Svi tehnički promotivni materijali o proizvodima iz člana 44 stav 4 ovog zakona u kojima se opisuju specifični tehnički parametri proizvoda, kao što su tehnički priručnici i brošure proizvođača, u štampanom ili elektronskom obliku, treba da sadrže podatke i informacije o potrošnji energije i klasi energetske efikasnosti proizvoda na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije

Član 48

Proizvodi koji utiču na potrošnju energije mogu biti stavljeni na tržište samo ako:

- ispunjavaju utvrđene tehničke zahtjeve eko dizajna proizvoda;
- je njihova usklađenost utvrđena u propisanom postupku;
- su označeni u skladu sa propisom koji uređuje zahtjeve za tu grupu proizvoda.

Zahtjevi iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

VII. ENERGETSKE USLUGE

Pružanje energetske usluge

Član 49

Mjere energetske efikasnosti iz člana 3 alineja 1 ovog zakona mogu se sprovesti i pružanjem energetskih usluga prilikom energetskog pregleda, projektovanja, građenja, stručnog nadzora nad građenjem, rekonstrukcije, održavanja objekata, kao i upravljanja i nadzora nad potrošnjom energije.

Energetskom uslugom iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se povećanje energetske efikasnosti, odnosno uštede energije, ostvarivanje materijalne koristi i zaštita životne sredine uz primjenu energetske efikasne tehnologije i/ili postupaka, na mjerljiv i provjerljiv način.

Energetske usluge iz stava 1 ovog člana može da pruža privredno društvo, pravno lice ili preduzetnik, koji do određenog stepena preuzima finansijski rizik za obavljene usluge u pogledu naplate, koja se zasniva na postignutim uštedama energije (Energy Service Company, u daljem tekstu: ESCO).

Međusobna prava i obaveze ESCO i korisnika energetske usluge uređuju se ugovorom o energetske učinku, prema kome se sprovođenje mjera energetske efikasnosti plaća prema ugovorenom stepenu poboljšanja energetske efikasnosti.

Ugovor o energetske učinku

Član 50

Ugovor o energetske učinku sačinjava se u pisanoj formi i naročito sadrži odredbe o:

- 1) naručiocu energetske usluga;
- 2) pružaocu energetske usluga (ESCO);
- 3) trećoj strani, ako ona učestvuje u finansiranju energetske usluga;
- 4) ugovornom objektu ili objektima;
- 5) kriterijumima učinka;
- 6) referentnom periodu u odnosu na koji se računa ušteda energije;
- 7) potrošnji energije u referentnom periodu;
- 8) mjerama za poboljšanje energetske efikasnosti, ugovorenim uštedama energije i postupcima za utvrđivanje ušteda energije;
- 9) načinu finansiranja mjera za poboljšanje energetske efikasnosti;
- 10) načinu određivanja i plaćanja naknade za pružanje energetske usluge;
- 11) načinu određivanja obeštećenja naručioca energetske usluge u slučaju da se ne postignu ugovorene uštede energije;
- 12) vremenu na koje se ugovor zaključuje.

Sredstva za izvođenje energetske usluga obezbjeđuje pružalac energetske usluga, u potpunosti ili djelimično, iz sopstvenih izvora ili od trećih lica.

Visina troškova pružaoca energetske usluga, odnosno vrijednost ulaganja za sprovedene mjere poboljšanja energetske efikasnosti određuju se i plaćaju pružaocu energetske usluga prema ugovorom određenom nivou poboljšanja energetske efikasnosti i ugovorenom režimu korišćenja energije.

Troškovi pružaoca energetske usluga i vrijednost ulaganja u primjenu mjera energetske efikasnosti iz stava 3 ovog člana plaćaju se odnosno vraćaju pružaocu iz ušteda u troškovima za energiju ostvarenih u referentnom periodu iz stava 1 tačka 6 ovog člana.

Pružalac energetske usluga, odnosno treća strana preuzima, u potpunosti ili djelimično, finansijski, tehnički i komercijalni rizik realizacije energetske usluge.

Prava i obaveze ugovornih strana iz stava 1 ovog člana određuju se i vrše u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

VIII. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem Zakona

Član 51

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspeksijski nadzor

Član 52

Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspeksijskog nadzora.

Pored upravnih mjera utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, nadležni inspektor će rješenjem narediti dobavljaču odnosno distributeru proizvoda koji utiču na potrošnju energije, otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odrediti rok u kojem se nepravilnosti moraju otkloniti, ako u toku inspeksijskog nadzora utvrdi da:

- 1) proizvod koji utiče na potrošnju energije nije označen oznakom energetske efikasnosti, na način propisan ovim zakonom (član 44);
- 2) proizvod koji utiče na potrošnju energije nema dokaz o ispunjenosti zahtjeva u pogledu eko dizajna proizvoda, na način propisan ovim zakonom (član 48).

Pored upravnih mjera utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, nadležni inspektor u postupku inspeksijskog nadzora kontroliše izvršavanje obaveza utvrđenih ovim zakonom, i to:

- 1) postupanje ovlašćenih lica za vršenje energetske pregleda (čl. 37 i 38);
- 2) rezultate energetske pregleda i energetske sertifikovanja zgrade, ako se utvrdi sumnja u istinitost podataka (čl. 37 i 39);
- 3) sprovođenje programa obuke za vršenje energetske pregleda i stručnog ispita (član 33);
- 4) poštovanje minimalnih zahtjeva energetske efikasnosti kod izgradnje novih i rekonstrukcije odnosno adaptacije postojećih zgrada (član 26);
- 5) blagovremenost i usklađenost planiranja i sprovođenja mjera energetske efikasnosti od strane obveznika (čl. 8, 9, 11, 14, 16, 18, 19 i 22);
- 6) izvještavanje obveznika o sprovođenju mjera energetske efikasnosti (čl. 7, 10, 15 i 16);
- 7) dostava podataka o potrošnji energije od strane obveznika (čl. 23 i 25).

IX. KAZNE NE ODREDBE

Član 53

Novčanom kaznom od 3.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne planira i ne sprovodi mjere energetske efikasnosti (čl. 16 stav 1 i 22 alineja 2);
- 2) ne utvrdi program poboljšanja energetske efikasnosti kod krajnjih kupaca i ne sprovodi mjere predviđene programom (član 18 stav 1);
- 3) ne obezbijedi krajnjim kupcima odgovarajuće uređaje za mjerenje potrošnje energije iz člana 24 stav 1 ovog zakona;
- 4) krajnjem kupcu u računu ne iskaže odgovarajuće podatke propisane članom 24 stav 3 ovog zakona;
- 5) ne dostavi Ministarstvu podatke o potrošnji energije u propisanom roku (član 25 st. 1 i 2);
- 6) ne obezbijedi ovlašćenom licu podatke i uslove za nesmetano vršenje energetske pregleda (član 27 stav 4);
- 7) ne obezbijedi sprovođenje redovnih energetske pregleda sistema za grijanje ili sistema za klimatizaciju (član 28 st. 1 i 2);
- 8) ne vodi evidenciju o obavljenim energetske pregledima ili ne čuva dokumentaciju o izvršenim pregledima u propisanom roku (član 37 stav 2);
- 9) ne dostavi Ministarstvu izvještaj o izvršenim energetske pregledima u propisanom roku (član 37 stav 3);
- 10) vrši energetske pregled suprotno članu 38 ovog zakona;
- 11) ne dostavi primjerak izdatog sertifikata Ministarstvu u propisanom roku (član 39 stav 4);
- 12) ne obezbijedi sertifikat o energetske karakteristikama zgrade (član 40);
- 13) ne obezbijedi izlaganje sertifikata o energetske karakteristikama zgrade (član 43);
- 14) ne obezbijedi tehničku specifikaciju, oznaku energetske efikasnosti i tehničku dokumentaciju za proizvod koji utiče na potrošnju energije (član 45);
- 15) stavlja na tržište proizvode koji utiču na potrošnju energije suprotno članu 46;
- 16) prodaje iznajmljuje ili izlaže radi prodaje proizvode koji utiču na potrošnju energije suprotno članu 47.

Novčanom kaznom od 150 eura do 1.300 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.

Novčanom kaznom od 150 eura do 1.300 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 tačka: 6), 7) i 12) ovog člana, fizičko lice.

Novčanom kaznom od 300 eura do 3.000 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 tačka: 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15) i 16) ovog člana, preduzetnik.

Član 54

Novčanom kaznom od 150 eura do 1.300 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu, organu uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave i ako:

- 1) ne planira mjere energetske efikasnosti (čl. 9 stav 3, 11 stav 1 i 14 stav 1);
- 2) ne izvještava Ministarstvo o realizaciji planiranih aktivnosti (čl. 10 i 15);
- 3) ne upravlja energijom u objektima ili djelovima objekata koje koristi (član 19 stav 1);
- 4) ne dostavi Ministarstvu podatke o godišnjoj potrošnji energije ili to ne učini u propisanom roku (član 23 stav 1);
- 5) ne obezbijedi ovlašćenom licu podatke i uslove za nesmetano vršenje energetske pregleda (član 27 stav 4);
- 6) ne obezbijedi sprovođenje redovnih energetske pregleda sistema za grijanje ili sistema za klimatizaciju (član 28 st. 1 i 2);
- 7) ne obezbijedi sertifikat o energetske karakteristikama zgrade (član 40);
- 8) ne obezbijedi izlaganje sertifikata o energetske karakteristikama zgrade (član 43).

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Član 55

Propisi za sprovođenje ovog zakona, donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka primjene propisa iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o energetske efikasnosti ("Službeni list CG", broj 29/10).

Programi i planovi poboljšanja energetske efikasnosti

Član 56

Akcionni plan energetske efikasnosti za period 2016-2018. godine, donijeće se do 30. juna 2016. godine.

Programi iz čl. 11 i 18 ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Veliki potrošači dužni su da plan poboljšanja energetske efikasnosti utvrde u roku od godinu dana, od dana početka primjene podzakonskog akta iz člana 16 stav 8 ovog zakona.

Uspostavljanje informacionih sistema energetske efikasnosti

Član 57

Ministarstvo će uspostaviti centralni informacioni sistem energetske efikasnosti iz člana 23 ovog zakona u roku od dvije godine, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Subjekti iz člana 19 ovog zakona, dužni su da uspostave informacione sisteme energetske efikasnosti u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložena primjena

Član 58

Odredbe čl. 28, 40 al. 1 i 2, 41 i 42 ovog zakona primjenjivaće se od 1. januara 2016. godine.

Rokovi za sertifikovanje zgrada

Član 59

Vlasnici zgrada iz člana 40 al. 3 i 4 ovog zakona, izgrađenih do dana stupanja na snagu ovog zakona, čija je ukupna korisna površina veća od 500 m², dužni su da pribave sertifikat o energetske karakteristikama do 1. januara 2018. godine, a vlasnici zgrada iz člana 40 al. 3 i 4 ovog zakona, izgrađenih do dana stupanja na snagu ovog zakona, čija je ukupna korisna površina veća od 250 m², do 1. januara 2021. godine.

Prestanak važenja

Član 60

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o energetske efikasnosti ("Službeni list CG", broj 29/10) i odredba člana 145 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojim su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list CG", broj 40/11).

Stupanje na snagu

Član 61

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".